

ANNI
NISKANEN

VIPINÄÄ
— JA —
VILLASUKKIA

TAMMI

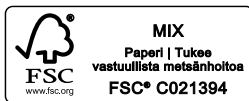
ANNI NISKANEN

Vipinää ja villasukkia

TAMMI

HELSINKI

Kirjailija kiittää tuesta Suomen Kulttuurirahaston Kymenlaakson rahastoa.

© Anni Niskanen ja Tammi 2024
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
ISBN 978-952-04-6387-8
Painettu EU:ssa

1

”Tämäkö nyt sitten on sitä laatuaikaa?” Aava kysyi ja laskeutui aiottua epäviehkeämmin istumaan rantakalliolle. Sen pinnassa kasvava sammal oli yön sateesta kostea ja kasteli housut.

”Älä kitise”, istuinalustaa ojentava Petteri käski, mutta äänestä kuuli, että hän oli huvittunut. Aava vilkaisi nyreänä ystäväänsä, joka näytti kuin retkeilyliikkeen mainoksesta karanneelta seistessään kalliolla merinovillaisessa pipossaan ja säänkestävässä ulkoiluasussaan.

Lokakuun lopun aamu oli viileä ja kuulas. Jopa kaunis. Tai se olisi ollut, jos Aava olisi saanut nukkua tarpeeksi pitkään saadakseen edes silmänsä kunnolla auki. Kello oli vasta seitsemän ja Aava oli melko varma, että niin aikaisin metsässä liikkuminen oli laitonta tai vähintäänkin epäsuotavaa.

Ujutettuaan alustan märän takapuolensa alle Aava haukotteli. Hän oli nukkunut yönsä huonosti, kuten oli tehnyt jo useampien viikkojen ajan. Siitä saakka, kun Majatalo Kontiorannan ulkoseinä oli leimahtanut tuleen ja öiset hiippailut olivat paljastuneet, Aava oli säpsähdellyt hereille pienistäkin risahduksista. Ja niitä vanhassa puurakennuksessa riitti lattioiden narahtelusta seinien sisällä mellastavien hiirten rapinaan.

Selän takana kohoavan metsän hajuun sekoittui huumaaavaa sulaneen juuston tuoksua. Petteri kuori aamiaiseksi tuomiensa leipien ympäriltä folion ja ojensi toisen Aavalle, joka tarttui siihen hanakasti. Sormia paleli, vaikka hän oli Petterin neuvojen mukaisesti pukeutunut lämpimästi. Harmi vain, että toinen lapanen oli pudonnut kävellessä vesilätäkköön ja valui nyt vettä eväskorin reunalla.

He olivat päässeet – tai Petteri oli, Aava oli puoliksi pakotettu – metsään heti aamusta, sillä majatalossa mellasti nyt hiiriperheen lisäksi myös joukko Kontion suvun tätejä. Aava oli nähnyt ainakin Esterin ja Vienon raahustaessaan huoneestaan ulko-ovelle, mutta ruokasalista kantautuneen kalkatuksen perusteella tätiarmeija oli ottanut talon hallintaansa. Heidän käsityöpiirinsä oli kokoontunut Kontiorannan tiloissa alkusyksystä lähtien, ja koska Petteri ei suostunut ottamaan heiltä rahaa tilan käytöstä, tädit olivat päättäneet korvaukseksi siivota majatalon perusteellisesti. Niinpä he olivat patistelleet Petterin ja Aavan pois syyssiivouksen tieltä, mistä Aava oli vain onnellinen. Mikään ei pilannut hyvää vapaapäivää yhtä tehokkaasti kuin lattian kuuraaminen. Sitä hän sai tehdä työkseen ihan riittävästi.

Vaaleiden, rapeaksi paahdettujen leivänpalojen väliin oli kasattu reilusti juustoa, tomaattia ja savukinkkua. Aava mutusti leipäänsä hartaasti ja katseli ympärilleen kalliolla. Hän ei edes muistanut, milloin oli viimeksi ollut tällaisella retkellä. Ehkä joskus ala-asteella, silloin kun oli vielä huvittanut lähteä vanhempien mukana mustikkaan.

Vaikka kumpikaan ei sanonut sitä ääneen, Aava tiesi olevansa Petterille valtavasti velkaa viime kesän törttöilyjensä jälkeen. Sekoilu Eemilin kanssa oli lähes päättänyt

heidän ystävyytensä rumasti, mutta haavat oli hiljalleen paikattu lohileivillä ja pyyteettömällä lähimmäisenrakkaudella. Aava oli helpottunut ja kiittolinen saatuaan pitää työ- ja asuinpaikkansa, eikä hän siksi purnannut edes joutuessaan syömään aamiaisensa kylmässä merituulella istuen, housujen takapuoli märkänä ja sormet aivan kohmeessa. Onneksi aamiainen sentään oli lämmin.

”Kaakaota vai mehua?” Petteri kysyi ja kohotti kysyvästi koriin pakattuja termospulloja.

”Kaakaota, kiitos”, Aava henkäisi ihastuneena.

Petteri kaatoi termarista emalimukeihin höyryävän kuumaa juomaa ja kääntyi sitten katsomaan merelle. Vesi oli syksyn tullen muuttunut tummaksi, lähes mustaksi, ja se löi rantaan isoina aaltoina.

Näköjään joku muukin oli heidän lisäksi liikkeellä. Pieni moottorivene keikkui urheasti eteenpäin aaltojen päällä, suuntanaan luultavasti jokin hyväksi havaittu kalapaikka.

Aava seurasi veneen taivallusta, kunnes se katosi niementaakse, ja pudisteli leivänmurut sormistaan kalliolle. Aamiainen oli tavallista juhlavampi, sillä Petteri oli pakannut mukaan myös eiliseltä jääneitä viinereitä. He olivat kahvittaneet Marttayhdistyksen paikallisjaoston kokouksen, joka olikin tämän viikon ainoa tapahtuma.

Majatalon arki oli lähtenyt tulipalon ja sitä seuranneen remontin jälkeen sujumaan, mutta syksyn tullen majoittujien määrät olivat ensin vähentyneet ja lopulta tyrehyneet melkein kokonaan. Vaikka toiminnan hiljeneminen talvea vasten oli kyllä ollut heillä etukäteen tiedossa, Aavan oli silti vaikea tottua hitaampaan työtahtiin vilkkaan kesän jälkeen. Tällä viikolla ei ollut tulossa yhtään majoittujaa. Onneksi Petterin valmistamat lounaat ja

illalliset vetivät edelleen kiinnostuneita ruokailemaan majatalolla, mutta se ei yksin riittäisi kattamaan kaikkia Kontiorannan juoksevia kuluja. Aava oli pariin kertaan yllättänyt Petterin papereidensa ääreltä kulmat huolestuneessa kurtussa, viimeksi eilen.

Ehkä siksi Petteri oli halunnut hetkeksi paeta majatalosta muihin maisemiin, Aava mietti katsellessaan merelle tähyilevää ystäväänsä sivusilmällä. Petteri oli ehdottanut yhteistä aamiaisretkeä, jotta tädit saisivat puunata paikkoja keskenään. Täällä he voisivat puhua rauhassa. Tädit olivat heille molemmille rakkaita, mutta myös julmetun uteliaita.

Aava kaivoi puhelimen taskustaan ja otti kuvan heidän edessään aukeavasta merimaisemasta odottaessaan, että Petteri saisi syötyä viinerinsä. Hän lähetti kuvan viestiryhmään, jossa olivat hänen vanhempansa ja sisarensa, ja kirjoitti perään nauttivansa aamiaista vähän paremmissa maisemissa. Äiti vastasi saman tien ja kyseli, että olihan hänellä tarpeeksi vaatetta yllään, ettei kylmä tuuli pääsisi sairastuttamaan.

Aava hymähti äidin kommentille ja heitti puhelimen eväskoriin. Petteri pyyhkäisi poskelle levinneet hillot talouspaperiin, jonka rutisti palloksi kädessään. Hermostunut ele sai Aavan levottomaksi.

”Mikä on?” Aava kysyi heti. Hän tunsu ystäväänsä niin hyvin, että tiesi, ettei tämä kertoisi oma-aloitteisesti ongelmistaan. Petteri ei halunnut kasata huoliaan Aavan tai kenenkään muunkaan kannettavaksi, vaan yritti aina ratkoa ne itse. Aava taas oli sitä mieltä, että huolet kannatti jakaa ja asioita pohtia yhdessä, varsinkin jos ne liittyivät majataloon. Hän oli pari kertaa miettinyt, oliko Petteri mahdollisesti haukannut liian suuren palan ottaessaan

Kontiorannan vastuulleen yksin, mutta ei ollut kertonut ajatuksiaan ääneen. Viimeinen asia, jota Petteri kaipasi, oli se, että hänen kykyjään ja pärjäämistään epäiltäisiin.

”Meidän pitää varmaan lomauttaa Irma tai Loviisa pian”, Petteri huokaisi. ”Laskin syksyn tuotot yläkanttiin, eikä meillä ole varaa pitää molempia.”

Aava puri huultaan. Hän piti sekä Irmasta että Loviisasta, jotka molemmat tekivät majatalossa töitä osa-aikaisina. Irma autteli Petteriä keittiössä arkipäivisin ja silloin, kun lisäkäsiä tarvittiin. Loviisa taas oli päässyt syksyllä opiskelemaan ja kävi majatalossa nyt vain viikonloppuisin tuuraamassa Aavaa, jos tällä oli vapaapäivä. Irmalle työskentely majatalossa antoi mukavan lisän sairauseläkkeeseen, Loviisalle tarpeellista lisätuloa opintotukien päälle. Aava ei olisi halunnut lomauttaa heistä kumpaakaan, mutta hän ymmärsi Petterin pohdinnan – jos rahaa ei tullut riittävästi, ei ylimääräisiä työntekijöitäkään kannattanut pitää.

”Kumpaa ajattelit?” Aava kysyi harmistuneena.

Petteri nielaisi. ”Molemmista on hyötyä, mutta ehkä Loviisaa. Sinä pystyt hoitamaan siivouksen ja vastaanoton myös itseksesi. Irma auttaa tarjoiluissa. Tosin jos Loviisa lomautetaan, niin sitten täytyy miettiä, miten sinun vapaapäiväsi järjestetään.”

”Kyllä sinä tarvitset Irmaa enemmän kuin minä Loviisaa”, Aava totesi. ”Mutta riittääkö se? Entä jos vähennetään lisäksi Irman tunteja? Vaikka kahteen tai kolmeen päivään viikossa?”

”Niin, voisihan sitäkin varmaan miettiä”, Petteri sanoi ja huokaisi väsyneenä. Irman alkuperäisessä sopimuksessa hänet oli palkattu majatalon keittiöön muutamaksi päiväksi viikossa, mutta kesällä tarve oli nopeasti

osoittautunut suuremmaksi. Nyt olisi todennäköisesti pakko palata alkuperäiseen sopimukseen. ”Mutta jotain muutakin pitäisi keksiä. Pelkät ruokailut eivät kannata talven yli, jos kausi jatkuu näin hiljaisena.”

Aava nyökkäsi. Toki toiveissa oli, että talvella toiminta vilkastuisi edes hieman, kun talvilomakausi toisi alueelle hiihtämisestä ja muista talvilajeista innostuneita matkailijoita. Se saattaisi helpottaa tilannetta, mutta liian optimistinen ei kannattanut olla varsinkaan nyt, kun Petteri lyhensi vielä kuukausittain majatalon ostoa ja remonttia varten ottamaansa lainaa. Summan perässä oli niin monta nollaa, että Aavaa alkoi aina ahdistaa, kun puhe kääntyi lyhennyseriin.

”Toisivatko tapahtumat lisää tuloja?” Aava kysyi. He olivat kesän aikana järjestäneet majatalossa pari tapahtumaa, joita oli kovasti kiiteltu, ja paikalliset olivat toivoneet niitä lisää.

”No hetkittäin, mutta ei niitäkään jaksakaan viikko järjestää”, Petteri huokaisi. ”Ja ovathan ne enemmän sellaista maineen keräämistä rahan sijaan.”

Se oli totta, Aava myönsi. Koska useat heidän tapahtumistaan pyörivät Petterin ruokien ympärillä, raaka-aineet ja tarvittu lisätyövoima söivät suuren osan tuloista.

”No mietitään”, Aava totesi.

Petteri nyökkäsi ja viritti huulilleen pienen, joskin väsyneen hymyn. Hän alkoi kasata roskia ja tyhjiä mukeja takaisin koriin, ravisteli istuinalusensa puhtaaksi kuivista männynneulasista ja otti sitten Aavan käsikynkkään.

Tullessa Petteri oli ajanut heidät Kontiorannan pakettiautolla metsän keskellä aukeavalle syrjäiselle parkkipaikalle. Kapea polku kiemurteli sen reunalta metsän siimekseen, ja hetken sitä käveltyään Petteri oli

johdattanut Aavan vielä pienemmälle polulle, joka lopulta oli vaihtunut rantakallioiksi.

Nyt he kävelivät samaa reittiä takaisin Petterin puhellessa niitä näitä ja osoitellessa kauempana näkyviä mökkejä. Kallioilla aivan rantaan lyövien aaltojen vieressä käveleminen oli ihanaa, mutta autoon päästessään Aava huomasi palelevansa ja napsautti penkinlämmittimen päälle.

Petteri antoi omat, kuivana pysyneet lapasensa hänelle ennen kuin ohjasi auton takaisin kapealle hiekkatielle, jota pitkin he olivat ajaneet perille.

Antaakseen tädeille riittävästi aikaa siivota he kävivät kylällä hoitamassa asioita, mutta lopulta tehtävälista loppui kesken, ja he päättivät palata Kontiorantaan.

Majatalolle kääntyvä tie oli edelleenkin Aavasta vaikuttava näky, vaikka sitä reunustavat lehmukset olivat jo pudottaneet lehtensä. Paljaat oksat heiluivat syksyisen tuulen kurittaessa niitä, ja alimmat raapivat pakettiauton kattoa heidän ajaessaan pihaan. Majatalon valkoiset seinät nousivat taivasta kohti muuten ankean värisessä ympäristössään, kun puiden tummat rungot, maahan pudonneet ruskeat lehdet ja rakennuksen takaa synkkänä näkyvä ulappa olivat korvanneet kesäisen maalaisidyllin.

”Kengät pois!” ovelle vastaan tullut Vieno tervehti heitä tiukkaan sävyyn. Hän oli vetänyt kukkamekon ja vaaleanpunaisen neuleen päälle essun ja sitonut päähänsä huivin, ja asu teki hänestä tavallistakin tehokkaamman oloisen.

Tottelevaisesti Aava ja Petteri potkaisivat kengät henkilökunnan sisäänkäynnin viereen ilmestyneelle kuramatolle.

Aava kävi vaihtamassa vaatteet ja veti jalkaansa paksut villasukat varpaita lämmittämään. Sitten hän tassutteli

varovasti majatalon puolelle katsomaan, mitä tädit olivat saaneet aikaan.

Vastaanottotiskinä toimiva pöytä suorastaan kiilsii, ja sille oli tuotu maljakollinen oransseja ja valkoisia kukkia. Kesäksi ripustetut ohuet pitsiverhot olivat vaihtuneet paksumpiin.

Ruokasalissa Aavaa vastaan tulvahti männynantuoksuisen pesuaineen tuulahdus. Missään ei näkynyt pölyhiukkastakaan, sillä niin lattiat, pöydät kuin sisäpuolen ikkunatkin oli pesty. Matot oli taidettu tuulettaa, sillä niissä tuoksui sama viileä meri-ilma, jota Aava oli hengittänyt aamupalallaan. Pöydille oli levitetty varastosta uudet, tummemman sävyiset pöytäliinat, ja niiden päälle joku oli asetellut tuikkukippoja. Kenenköhän varastosta nekin mahtoivat olla peräisin, Aava mietti jatkaessaan matkaa kohti yhteismajoituksen oleskelutilasta kantautuvaa metakkaa.

Petteri istui nojatuolissa kahvikuppi kädessään ja yritti kutsua tätejään ottamaan sohvapöydälle tuomiaan virvokkeita. Esteri istui jo sohvalla posket uurastuksesta punaisena ja pyyhki otsaansa kankaiseen nenäliinaan. Vieno sekä Petterin tädit Helmi, Lempi ja Seija, joihin Aava oli käsityöpiirissä tutustunut, puuhaivat edelleen siivoushommissa. Hyvä ettei Aava jäänyt lattiaa tarmokkaasti moppaavan Vienon alle huoneeseen tullessaan.

”Joko te alatte olla valmiit?” Aava kysyi kahvia itselleen kaatavalta Esteriltä ja otti kulhosta keksin. Hän ei kahvista välittänyt, mutta Petterin leipomasta suklaakeksistä hän ei kieltäytynyt koskaan.

”Vielä yläkerta!” Seija ilmoitti hänen selkänsä takaa niin kuuluvasti, että Aava hätkähti. Mikä siinä oli, että tuo nainen osasi liikkua niin hiljaa. Hän oli tuntenut

Seijan vasta parin kuukauden ajan eikä ollut vielä tottunut tämän tapaan puhua aina kovaa ja yllättäen.

Oleskelutilan takkaan oli sytytetty tuli, ja sen vie-reen kannettu kasa polttopuita. Takalla ei Aavan tietojen mukaan ollut suurempaa lämmityskäyttöä, mutta se oli nuohottu viikkoa aikaisemmin tunnelmointikäyttöä varten.

Vieno patisti Esteriä hörppimään kahvinsa ja seuraamaan sitten muita yläkertaan. Esterillä ei kuitenkaan näyttänyt olevan mikään kiire, vaan hän otti sohvalla mukavamman asennon ja kulhosta pari keksiä.

”Voi kun ottaa selälle tuo ikkunoiden pesu”, Esteri huokaisi.

”Mikä pesu, sinähän vain pitelit ämpäriä”, Seija ihmetteli ja patisti muita: ”Eiköhän jatketa hommia!”

Esteri jäi sohvalle nakertelemaan keksiään muiden marssiessa tomerina yläkertaan. Petteri siemaili kahviaan ja kuunteli, kun Esteri kertoi Timon varanneen heille yllätysloman Lappiin.

”Lennetään Helsingistä Rovaniemelle ja vietetään pitkä viikonloppu jossain ihanassa kylpylähotellissa”, Esteri selosti ihastuksissaan. ”Kylpyläosastolla on erilaisia altaita ja saunoja. Timo varasi meille jo hieronnat ja minulle kasvohoidon. Timo haluaa myös käydä vaeltamassa.”

”Kuulostaapa kivalta”, Petteri totesi.

Esteristä huokuva vilpityn innostus oli herttaista. Tuore parisuhde sai tädin kasvot suorastaan sädehtimään onnesta, Aava huomasi ja painoi mieleensä pyrkivät tunteet syrjään.

2

”Riittävätkö nuo nyt varmasti?” Aava kysyi osoittaessaan äärimmilleen täytettyä muovikassia, jota Petteri juuri nosti Kontiorannan pakettiauton takatilaan. Aavan olalla roikkui laukku, johon Petteri oli pakannut taskulampun ja pitkiä tulitikkuja.

”Äiti pyysi viemään yhden jokaiselle haudalle”, Petteri totesi, vaikka taisi itsekkin kyseenalaistaa heidän iltaretkensä järkevyyttä. Hän oli kuitenkin luvannut äidilleen, että veisi vanhempiansa puolesta pyhäinpäivänä kynttilän jokaiselle sukuhaudalle Lehmuslahden hautausmaalla nyt, kun Petra ja Eero olivat muuttaneet Espanjaan. Loviisa pitäisi vahtia majatalolla sillä aikaa, kun he kävisivät viemässä kynttilät. Vaikka ei yläkertaan aamulla majoittuneissa kahdessa eläkeläispariskunnassa paljoa vahtimista ollutkaan.

Ulkona oli jo pilkkopimeää. Auton ajovalot valaisivat Kontiorannan pihatien molemmin puolin kasvavia lehmuksia tehden niistä aavemaisen näköisiä.

He eivät olleet ainoat, jotka suuntasivat vielä tänä iltana kirkonkylälle. Petteri liittyi mukaan kirkolle kiemurtelevaan autojonoon, ja perille päästyään hän parkkeerasi sivuportin viereen. Aava päästi hänet muovipusseineen

edelle ja seurasi perässä Petterin ohjatessa heidät ensimmäiselle haudalle.

Pimeässä oli vaikea erottaa muuta kuin kynttilämeren valaisemat hautakivet, mutta kirkon siluetti erottui tummana taivasta vasten. Taskulampulla tietä valaiseva Aava vilkuili puista kirkkorakennusta heidän kulkiessaan sen ohi alueelle, johon Petterin isän puolen sukua oli haudattu. Hautausmaa oli melko pieni, ja haudoille vieviä polkuja kiemurteli siellä täällä.

Sukuhautojen isoihin hautakiviin oli kaiverrettu kymmeniä nimiä, joita Aava luki taskulampun valossa samalla, kun Petteri raapi tulta kynttilöihin.

”Viljo Petteri Kontio, syntynyt ensimmäinen toukuuta 1902”, Aava luki ääneen. ”Matti Petteri Kontio, syntynyt kahdestoista elokuuta 1904. Paavo Petteri Kontio, syntynyt kolmaskymmenes huhtikuuta 1941. Suosittu tuo sinun nimesi”, hän totesi.

Monissa ympärillä olevissa hautakivissä vilisi myös Eeroja, Estereitä sekä pari 1940-luvulla syntynyttä Eemiäkin, Aava pani merkille muttei sanonut huomiotaan ääneen. Petterin veli oli häivytyttyään ollut arka puheenaihe, jonka ottivat esiin yleensä vain Petterin vanhemmat, kun he soittivat kuulumisia Espanjasta.

”Tästä suvusta ei löydy varmaan yhtään nimeä, joka ei olisi periytynyt joltakulta”, Petteri hymähti ja alkoi osoitella kivien edessä olevaa hiekkaa. ”Viljo lepää tuossa, isän isoisä. Hänen veljensä Matti on tuossa, toinen vasemmalta. Kuoli nuorena jäätyään traktorin alle. Ja Paavo on sitten isoisäni veli.”

”Miten sinä edes muistat tuollaisia asioita?” Aava ihmetteli ja yritti muistella, mihin hänen omat isovanhempansa oli haudattu Tampereella. Olivatko isän vanhemmat

Kalevankankaalla ja äidin vanhemmat Teiskossa? Vai toisinpäin?

”Jääväthän ne mieleen, kun olen lapsesta saakka käynyt täällä”, Petteri naurahti. ”Varsinkin isän puolella sukua on tärkeää, että muistetaan ainakin kolme sukupolvea taaksepäin. Ja käydään haudoilla aina pyhäinpäivänä sekä jouluna, ja kesällä kukkia hoitamassa.”

Petteri sai kynttiläriivin valmiiksi. Joku muukin oli jo käynyt täällä heidän lisäksi ja jättänyt jälkeensä kolme komeaa, lasista kynttilälyhtyä. Petteri keräsi tavaransa kasaan ja lähti suunnistamaan seuraavalle haudalle. Hiekka rahisi kengänpohjien alla Aavan valaistessa heidän askeleitaan.

”Tällaisia isoja sukuhautoja ei enää edes myydä”, Petteri selosti polvistuessaan kohmeiselle nurmikolle. Hän kaivoi tulitikut taskustaan ja alkoi sytyttää kynttilöitä yksi kerrallaan. ”Nykyisin myydään enää sellaisia, joihin saa haudata vain kaksi arkkua. Tai useamman uurnan, mutta meidän suvussa on tavattu suosia arkkuja.”

Aava katseli ympärilleen. Kynttilöiden valossa hieman kauempana erottui lukuisia hautoja, joiden kivet olivat paljon uudempia ja puhtaampia kuin ne, joiden äärellä he olivat viipyneet.

”Olisihan se kiva ajatus, tulla haudatuksi omien sukulaisten kanssa”, Petteri totesi asetellessaan kynttilöitä kiven eteen molemmille puolille. Kullanvärisen kaiveruksen mukaan tässä lepäsivät Armas Kontio ja Liisa Kontio, omaa sukuaan Heikkinen. Päivämääristä päätellen he olivat eläneet pitkän elämän ja kuolleet vain parin viikon välein.

”Sinähän synkkiä ajattelet”, Aava sanoi ja valaisi Petterin kasvoja taskulampulla. ”Pitääkö minun huolestua?”

Petteri naurahti varjostaen kasvojaan kädellä. ”Ei pidä. Näitä asioita tulee vaan ajateltua aina välillä, varsinkin kun käy täällä tekemässä kierrosta. Mutta toivon mukaan minua ei kuopata vielä moneen vuoteen.”

”Vuosikymmeneen”, Aava korjasi. He siirtyivät seuraavassa rivissä olevalle haudalle. ”Sinutko sitten haudataan arkussa?” Aava kysyi ja nojasi vieressä kasvavaan, paksurunkoiseen koivuun.

”Ai, sinäkö sen tulet tekemään?” Petteri kysyi huvittuneena.

”Tietenkin. Et pääse minusta edes vaihdettuasi hiippakuntaa”, Aava totesi ja kuljetti taskulampun valokeilaa vastakkaisen rivin kivissä. Samat sukunimet toistuivat kerta toisensa jälkeen myös täällä. Lehmuslahtea asuttivat selvästi pitkään paikkakunnalla viihtyneet suvut. Vanhimmat kivet, jotka Aava oli nähnyt, olivat 1800-luvun lopulta.

”Hyvä tietää”, Petteri nauroi ja pyyhki farkkujen polvet puhtaiksi noustessaan. ”Vielä pari kynttilää, sitten pitäisi olla kaikki.”

”Minut voi sitten tuhkata”, Aava sanoi seuratessaan Petteriä kohti hautausmaan uusinta osaa. Kaiverrusten vuosiluvuissa siirryttiin 2020-luvulle. He kävelivät tuoreen hautakummun ohi, jonka päälle oli laskettu seppeleitä ja kukkalaitteita, joiden muistonauhat lepattivat tuullessa. Aava värähti. Pimeys ja tuore hauta eivät olleet hyvä yhdistelmä vilkkaalle mielikuvitukselle.

”Painetaan muistiin”, Petteri vastasi. ”Tänne vai Tampereelle?”

”Pitääkö se nyt heti tietää?” Aava ihmetteli. ”Entä jos asunkin jossain ihan muualla silloin, kun potkaisen tyhjää?”

”No sinne muualleko sitten?”

”En minä tiedä, ei ole yhtään tullut mietittyä. Sopiiko, jos palaan asiaan kuudenkymmenen vuoden päästä?”

”Tokii”, Petteri vastasi ja hymyili.

Aavan ei olisi tarvinnut edes kysyä, mutta hän teki silti niin. ”Ja sinutko sitten tänne?”

”Mihinpä muuallekaan”, Petteri naurahti.

Sen Aava jo tiesikin. Lehmuslahti oli erottamaton osa Petteriä, ja nyt isännöidessään Majatalo Kontiorantaa hän tuskin enää koskaan muuttaisi muualle.

Aava tuijotti tuoretta hautakumpua ja tunsi kateuden piston. Hän oli kateellinen Petterille, jolle kaikki oli aina ollut niin selvää. Ystävä oli aina tiennyt palaavansa Lehmuslahdelle, ja luultavasti hänen vanhempansakin olivat sitä odottaneet. Petteri rakasti Kontiorantaa ja Lehmuslahtea.

Aava taas ei tiennyt, miltä tuntui kokea kuuluvansa jonnekin. Tampere oli ollut kiva paikka kasvaa, mutta ei hän sinne kaivannut. Eikä Helsinkiin tai Berliiniinkään. Viime kesänä Lehmuslahdella hän oli tuntenut ensimmäistä kertaa olevansa kuin kotonaan, mutta hänellä ei ollut tänne samanlaista yhteyttä kuin Petterillä, jonka sukujuuret olivat syvällä kylän mullassa. Jos Aava jostain syystä päätyisi lopettamaan työt Kontiorannassa, hänellä ei olisi mitään syytä jäädä tänne. Mutta mihin hän menisi? Löytyisikö maailmasta koskaan sellaista paikkaa, jossa hän tuntisi olonsa niin hyväksi, että haluaisi tulla haudatuksi sinne?

”Katso nyt, mitä teit”, Aava puuskahti viimeisiä kynttilöitä sytyttävälle Petterille.

”Mitä minä muka tein?” Petteri ihmetteli.

”Sait minut miettimään asioita. En pidä siitä”, Aava sanoi syyttävästi ja sai vastaukseksi lempeän, ymmärtäväisen naurahduksen.

Aavaakin alkoi naurattaa. Oli ihan tarpeeksi outoa puhua Petterin kuolleista sukulaisista näiden hautojen äärellä, mutta omien hautapaikkojen miettiminen meni ihan uudelle tasolle. Viime aikoina vaivannut levottomuus alkoi taas nousta pintaan, ja Aava sai tukahdutettua naurunsa vain vaivoin. Ja juuri ajoissa, sillä läheiseltä polulta kuului hiekan rahinaa ihmisten kävellessä heitä kohti. Hautausmaalla nauraminen tuntui melkein jumalattomalta touhulta. Ei täällä naurettu, vaan surtiin ja muisteltiin.

”Ai moi, tekni täällä!” Petteri tervehti polulle pysähtyneitä kolmikkoo.

Aavalta kesti pari sekuntia pidempään tunnistaa tulijat pimeässä. Sitten hänkin alkoi hymyillä ja tervehti Samua sekä tämän vanhempia.

”Täällä on illalla niin tunnelmallista”, Samun äiti sanoi ja katseli heidän ympärillään loistavaa kynttilämerta. Hän piteli käsissään kahta valmiiksi sytytettyä kynttilää. Vaihdettuuan kuulumiset Petterin kanssa hän jatkoi miehineen matkaa.

”Menkää vaan edeltä, tulen kohta”, Samu huikkasi heidän peräänsä.

”Sinua ei ole hetkeen näkynyt”, Aava totesi vanhempien mentyä.

”Sori, on ollut kiireitä kahvilassa”, Samu naurahti. Hän työskenteli Reija-tätinsä kahvilassa Lehmuslahden keskustassa. Kesän jälkeen kahvilan aukioloaikoja oli supistettu viiteen päivään viikossa, mutta kiireen määrää se ei ollut vähentänyt. Päinvastoin. Jokitupa oli lähes jatkuvasti täynnä.

”No, tulet käymään heti kun ehdit”, Petteri sanoi. ”Minulla on yksi uusi reseptikirja, jonka haluan näyttää.”

”En malta odottaa”, Samu sanoi ja iski Aavalle silmää ennen kuin palasi vanhempiensa seuraan.

"CROISSANT VAI KUPPIKAKKU?"

Ulkona viima riepottelee syksyn lehtiä, ja majatalo Kontioranta kipuilee rahapulassa. Kun tuttu pariskunta haluaa varata majatalon juhlapaikaksi häilleen, Aava ja Petteri tarttuvat innolla tilaisuuteen. Morsiamen lukuisat toiveet pitävät ystävykset kiireisinä, sillä hääpäivä sovitaan jo tammikuulle.

Samaan aikaan Aava kamppailee omien ristiriitaisten tunteidensa kanssa. Ilmassa on jo lupaus uudesta onnesta, mutta alkaako vanha suola janottaa?

Vipinää ja villasukkia on Anni Niskasen viihdyttävän Lehmuslahti-sarjan toinen osa.

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-6387-8